

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ÎN
ACEST
NUMĂR:

Infinita lume a atomului

- Neutronii... sudează polimerii
- Un câmp larg de activitate pentru radioizotopi
- Ce sînt «cutiile negre»

(pag. 6-7)

Cărbunele
și locul lui
în economie

de ing. Ion Bogdan
(pag. 3)

Intîmplări
în Valea
Vahș

de S. Podină
(pag. 5)

Pantofii

Schiță umoristică
de S. Nariniani
(pag. 11)

ANUL XIX

13

(1941)

29 martie 1963

12 PAGINI, 1 LEU

Actrița Tatiana Samoilova. Anul acesta o vom vedea într-un nou film: „Mergeau spre răsărit”, o coproducție sovieto-italiană.

Neutronii... sudează polimerii

infinita lume

a atomului

Prin varietatea și prin gama extrem de largă a proprietăților lor, materialele plastice capătă răspundere din ce în ce mai largă în diverse ramuri ale tehnicii. O dată cu pătrunderea lor masivă în cele mai variate sectoare de activitate cresc însă și cerințele față de ele, de cît mai mult cu cît experiența a dovedit că materialele plastice au vaste posibilități de continuă perfecționare. Iată de ce căutările tehnologice se orientează cu insistență spre obținerea unor materiale plastice cît mai rezistente la acțiuni mecanice, la variații de temperatură și la coroziune.

Pentru a ușura înțelegerea fenomenului de care ne vom ocupa mai jos trebuie să amintim că materialele plastice sînt rezultatul polimerizării — adică al legării între ele a unui număr foarte mare de molecule mici de monomeri, obținându-se în felul acesta uriașele macromolecule ale polimerilor. În afară de largile posibilități de obținere a polimerilor pornind de la diferite și foarte variate clase de substanțe, în ultimul timp se preconizează și o altă cale, principal deosebită: polimerii deja cunoscuți sînt „sudăți” între ei iar noile materiale obținute îmbină proprietățile componentelor. Tehnica „sudării” sau „cusutului” polimerilor folosește energia unor substanțe radioactive. E o metodă nouă, sugerată de o ramură nouă a chimiei — radiochimia, care a luat o mare dezvoltare în ultimii ani.

Un caleidoscop de posibilități

Ce este radiochimia? Să pornim de la cîteva lucruri cunoscute. Se știe, de exemplu, că substanțele radioactive emit radiații de energii diferite. Se știe, de asemenea, că aceste radiații au multe și variate aplicații în tot felul de domenii. Oamenii de știință au folosit acțiunea acestor emisii radioactive asupra celor mai diferite substanțe obținind rezultate dintre cele mai interesante. Aplicate polimerilor, emisiile radioactive au deschis chimiștilor un vast cîmp de activitate.

Să vedem ce se întîmplă cînd polimerii sînt supuși acțiunii razelor emise de o substanță radioactivă. Razele „gamma”, de pildă, pot rupe legăturile dintre atomii care formează lanțurile de polimeri și crea, în felul acesta, legături libere în mai multe asemenea lanțuri. Legăturile libere se rearanjează apoi și între lanțurile polimerilor apar legături noi, ca un fel de „punți”. Noul material rezultat are o rezistență mecanică mult mai mare. Acest procedeu este folosit, de exemplu, pentru „sudarea” lanțurilor de polietilenă.

Macromoleculele polietilenei se formează dintr-un număr foarte mare de molecule de etilenă. La formarea polietilenei, legăturile duble ale monomerului se rup și apar legături libere la

cei doi atomi de carbon, unui număr foarte mare de astfel de molecule filiforme. Masele plastice filiforme sînt cîrmocurile filiforme „punți”, materialul respectiv este rigid cu cît numărul acestor „punți” crește. Prin urmare, aplicînd ajutorul razelor „gamma” de polietilenă materialele devin mai rezistente. Este un avantaj foarte mare oferit de radiochimia. Din punct de vedere nu poate fi aplicat în îndată de ce — fapt care de știință să caute căile durii” maselor plastice.

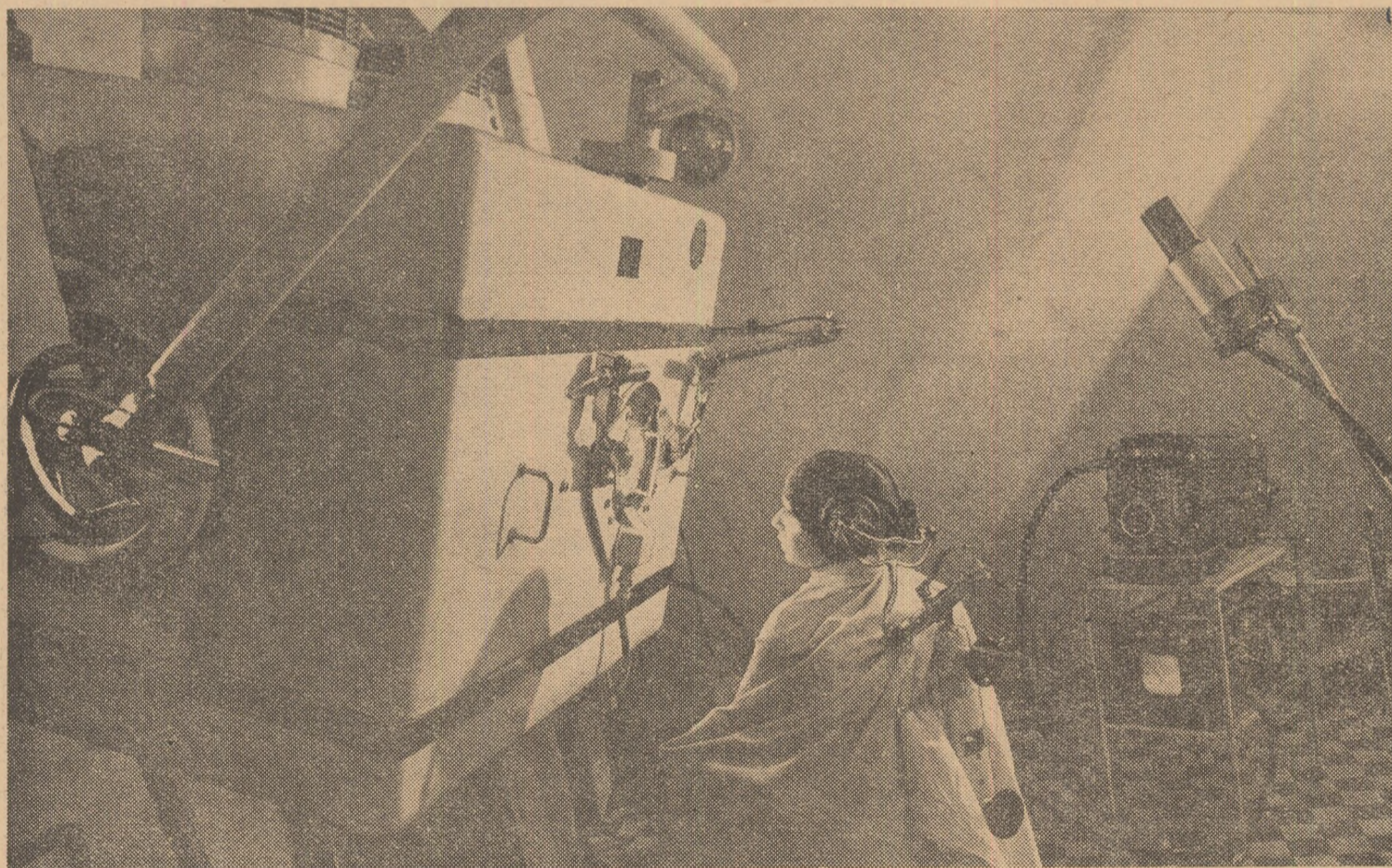
Noua profesie a...

Există polimeri asupra cărora nu produc efectele dorite de exemplu, fluoroplastele, care sînt printre clasele de material plastic este tehnica proprietăți deosebit de rezistente este atacat de acizii și bazele se dizolvă în dizolvanți. Este o proprietate remarcabilă care poate fi încalzit pînă la 300 de grade și apoi răcit la temperatura camerei deveni fragil. Dacă materialul nu este îmbibat de apă, coeficientul de dilatare este foarte mic și prețios este acest material în special în cazul în care este atacat de acizii și bazele. Este o proprietate remarcabilă care poate fi încalzit pînă la 300 de grade și apoi răcit la temperatura camerei deveni fragil. Dacă materialul nu este îmbibat de apă, coeficientul de dilatare este foarte mic și prețios este acest material în special în cazul în care este atacat de acizii și bazele.

Incercările de a folosi teflonul au arătat că teflonul este un material foarte rezistent la pierderea calitatilor dar, pentru a menține caracteristicile importante de polimeri, este necesar să se facă lanțurile. Acest lucru a fost realizat prin metoda „sudării nucleare” — metoda de laborator de radiochimie al Institutului de Chimie din Moscova și U.R.S.S. Procedeu este aplicat în cazul în care se dorește a realiza termici (neutronii încetini viteze termice, adică avînd viteze mici sau mijmii de prafata materialului pe care se aplică un sursă de izotopi a borului care absorbă neutronii termici nuclele acestor izotopi se descompun și se descompun pagîndu-se prin masa plasă la scara microcosmosului scara noastră obișnuită aceste particule creează un câmp de radiație care ajunge la 1 000 de grade, ceea ce înseamnă că este de miliarde de secundă, în timpul căreia are loc ruperea unor legături și crearea „moleculilor”. Prin acest procedeu s-a realizat polistirenul, de pildă, și altele. Mai mult, prin acest procedeu suda teflonul cu masele plastice comune cu masele plastice și cuarțul.

De multe ori este necesar să se aplică un material pe suprafața unei mase plastice. În acest scop nu este suficientă metoda obișnuită de aplicare a masei plastice suport este iradiată cu razele „gamma” pe care vrem să aplicăm. După aplicarea radiațiilor are loc, după cum am spus, ruperea unor legături și crearea „moleculilor”. Prin acest procedeu s-a realizat polistirenul, de pildă, și altele. Mai mult, prin acest procedeu suda teflonul cu masele plastice comune cu masele plastice și cuarțul.

Colaboratorii Institutului de Chimie din Moscova și U.R.S.S. au aplicat metoda de aplicare a masei plastice suport este iradiată cu razele „gamma” pe care vrem să aplicăm. După aplicarea radiațiilor are loc, după cum am spus, ruperea unor legături și crearea „moleculilor”. Prin acest procedeu s-a realizat polistirenul, de pildă, și altele. Mai mult, prin acest procedeu suda teflonul cu masele plastice comune cu masele plastice și cuarțul.

Betatronul — un nou mijloc de combatere a tumorilor maligne.

CE SINT „CUTIILE NEGRE“

Pe lângă Institutul de geofizică al Academiei de Științe a U.R.S.S. există un serviciu seismic care, în afară de sarcinile lui curente, se ocupă și cu înregistrarea oscilațiilor produse de experiențele nucleare. În acest serviciu pot fi văzute seismograme cu notația: „Explozie în Nevada”, „Explozie în Sahara“...

Întrebat de un corespondent al revistei „Ogoniok” ce sint stațiile automate despre care se vorbește atât de mult în ultimul timp în legătură cu problema interzicerii experiențelor nucleare, Mihail Alexandrovici Sadovski, directorul Institutului, a dat câteva explicații interesante.

În cadrul stațiilor seismice obișnuite — a declarat M. A. Sadovski — respirația Pământului poate fi ascultată prin mijlocirea unor aparate deservite de colaboratorii științifici care, analizând informațiile înregistrate de seismografe, determină natura cutremurelor, gradul lor de intensitate etc. Stațiile seismice automate — sau „cutiile negre” cum li se spune în Occident — ce ar urma să fie instalate după realizarea unui acord între state vor funcționa fără oameni. Periodic, aceste stații vor fi controlate de un personal internațional care va înlocui garniturile standard de casete, sigilate în prealabil de o comisie internațională și blocurile de alimentare și va transporta casetele la un centru internațional ce va analiza informațiile culese.

M. A. Sadovski a arătat, însă, că este posibilă și o altă schemă de funcționare a stațiilor seismice automate. În acest caz toate lucrările ar fi îndeplinite de niște aparate care, ar culege informațiile și tot ele le-ar aprecia. Creierul electronic al stației ar acționa rapid și ireproșabil. Să presupunem că într-un anumit loc s-a produs un șoc subteran. Seismografele îl vor înregistra și vor emite un semnal către un automat ce va declanșa, la rîndul lui, un magnetofon pe banda căruia vor fi înregistrate oscilațiile cutremurului. După o singură turație a cilindriului, selectorul electronic va aprecia înregistrarea. Dacă a fost un cutremur natural selectorul va comanda ca înregistrarea să fie ștersă. Dacă, însă, zguduirea subterană a fost determinată de alte cauze, va intra în funcțiune un al doilea magnetofon care va transcrie fenomenul pe banda sa, păstrînd informația pentru comisia internațională. Prin urmare, cind banda va avea o înregistrare, în fenomenul seismic respectiv se va putea bănuia o explozie.

Falsificarea informațiilor obținute de rețelele naționale de stații seismice este exclusă. Momentul înregistrării undelor seismice de către seismograme nu poate fi falsificat dat fiind că fiecare șoc subteran este înregistrat de puternice stații seismice din diverse țări. O simplă confruntare a înregistrărilor efectuate de diferite stații e suficientă pentru a da în vileag falsul.

Experiențele nucleare nu pot fi, de asemenea, camuflete nici printr-un semnal fals, întrucît acest semnal ar trebui să coincidă în ce privește momentul producerii lui, intensitatea și forma cu semnalul înregistrat de alte câteva stații, ceea ce e absolut imposibil. Cu toate acestea, venind în împingerea americanilor, Uniunea Sovietică a fost de acord ca pe teritoriul fiecărei puteri nucleare să aibă loc, anual, două-trei inspecții în locuri unde s-au produs fenomene seismice despre care nu se poate afirma cu toată certitudinea că a fost vorba de cutremure și nu de explozii nucleare subterane. Aceste garanții suplimentare împotriva încălcării unui acord crează toate condițiile pentru încheierea cu succes a tratativelor în legătură cu interzicerea experiențelor nucleare. Dar puterile occidentale ridică tot felul de bariere artificiale în calea unei înțelegeri care ar corespunde dorințelor tuturor popoarelor.

G. B.

Laborator mobil pentru controlul radioactivității apelor.

Un cîmp larg de activitate pentru radioizotopi

Descoperirea, în 1934, a radioactivității artificiale de către soții Joliot-Curie a pus la îndemîna tuturor ramurilor științelor naturii o puternică metodă de cercetare. Faptul că s-au obținut în laborator, prin metodele fizicii nucleare, nuclee care își anunță prezența printr-o emisie de radiație gamma a permis să se urmărească și să se studieze multe procese fizice și chimice și, în ultimul timp biologice, care n-ar fi putut fi altfel cercetate. Metoda „atomilor marcați” sau a „trasorilor”, de pildă, denumiri date radioizotopilor artificiali a cuprins cu repeziune, în ultimii ani, alte și alte domenii de aplicații.

Principiile și metodele de lucru ale științelor matematice, fizice și chimice pătrund tot mai larg, mai adînc în biologie. La hotarele comune ale cercetărilor fizico-chimice și biologice se dezvoltă științe noi ca biofizica, biochimia etc., cercetările efectuate în ultimul timp în domeniul chimiei și fizicii substanței vii ducînd la o mai bună înțelegere a multor fenomene fizice și chimice care stau la baza proceselor biologice elementare. În mare parte aceste cercetări au putut fi efectuate datorită folosirii metodei „atomilor marcați”. Mulțumită eforturilor întreprinse de fizicienii și chimiștii sovietici, la dispoziția biologilor au putut fi puși o serie de radioizotopi deosebit de importanți pentru studiul proceselor vieții. Printre aceștia cităm hidrogenul 3 sau tritiul (cifrele indică numărul de particule, protoni și neutroni din nucleul atomului respectiv), carbonul 14, sodiul 24, fosforul 32, sulfurul 35, clorul 36, potasiul 42, calciul 45, manganul 54, fierul 59, cobaltul 60, zincul 65, bromul 82, rubidiul 86, stronțitul 90, iodul 128, iodul 131 etc.

În laboratoarele centrale și în filialele Institutului de biofizică al Academiei de Științe a U.R.S.S., ale Institutului de genetică, Institutului de fiziologia plantelor, ale Institutului de microbiologie ca și în alte institute metodele de cercetare cu radioizotopi sînt aplicate pe scară din ce în ce mai largă de o întreagă armată de cercetători. Este imposibil a trece în revistă într-un spațiu atât de restrîns toate aplicațiile de radioizotopi realizate în cursul cercetărilor biologice efectuate în cadrul acestor institute așa încît ne vom mărgini în a descrie numai cîteva din ele. Unul din marile avantaje ale metodei cu atomi marcați îl constituie, între altele, micro-radioautografa, cu ajutorul căreia poate fi indicată, la un moment dat, localizarea unei substanțe în organism. De pildă, circulația apei în organismele vii poate fi urmărită perfect cu ajutorul moleculei de apă marcată cu tritiu, adică al apei în care izotopul obișnuit al hidrogenului, H_1 , este înlocuit cu izotopul H_3 care emite continuu radiații gamma. Biochimia a mai studiat, între altele, și viteza de reînnoire a diferiților compuși în organisme, de asemenea procesele de biosinteză a unor compuși cum sînt hidrații de carbon, grăsimile, proteinele, vitaminele, enzimele și hormoni. Așa dar, am putea afirma că, folosind metoda atomilor marcați, cercetătorii sovietici au putut studia a-

proape mai fiecare aspect al proceselor de metabolism. Carbonul radioactiv, numit și C. 14, este unul din radioizotopii cei mai folosiți în cercetarea radiobiologică datorită rolului fundamental pe care-l joacă acest element în moleculele organice.

Metoda atomilor marcați a deschis căi complet noi de cercetare și în studiul biosintezelor și metabolismului multor hormoni, vitamine și enzime, compuși pînă nu de mult greu de studiat deoarece organismul îi cuprinde în cantități extrem de mici. În afară de aceasta, deseori, ei nu au nici-o reacție chimică specifică. Metoda radioizotopilor a înlesnit, însă, studiarea amănunțită a tuturor proceselor legate de aceste substanțe. Prin producerea analogilor lor radioactivi, ele au putut fi detectate, deplasările lor în organism urmărite și metabolismul lor studiat. Astfel, pentru a da un exemplu, putem arăta că procesele în care este implicată vitamina B₁₂ au fost nu numai urmărite, ci și studiate de cercetătorii sovietici prin intermediul unor radioizotopi cum sînt cobaltul 60, carbonul 14 și fosforul 32. În același timp, carbonul 14 a fost folosit și la studiul vitaminei C, indispensabila vitamină ascorbică, mai concret la urmărirea mecanismului de biosinteză al acestei vitamine.

O problemă care preocupă astăzi în cea mai mare măsură întreaga omenire este problema căderilor de suspensii radioactive din atmosferă, cauzată de experiențele efectuate cu bombe nucleare cărora puterile occidentale nu vor cu niciun preț să le pună capăt. Extrem de periculos pentru sănătatea oamenilor s-a dovedit a fi mai ales stronțitul radioactiv. Depunîndu-se din atmosferă pe pămînt, el este ușor asimilat de către organismele vii, fixîndu-se în scheletul acestora. Dar pericolul constă nu atât în fixare, cît în viața relativ lungă a acestui radioizotop. În ultimul timp savanții sovietici s-au preocupat îndeaproape nu numai de studierea mecanismului de fixare ci și de viteza de eliminare a pericolului element din organism. În legătură cu aceasta nu pot fi trecute cu vederea nici studiile întreprinse cu privire la pătrunderea prin piele a unor elemente căci, deși pielea este un protector natural al organismului, ea prezintă multe imperfecțiuni. Acest aspect al problemei a fost studiat folosindu-se radioizotopii de potasiu, iod, natriu și clor, pentru celula nervoasă și scoarța

cerebrală fiind folosit fosforul și carbonul radioactiv.

Carbonul radioactiv a permis cercetări de cea mai mare importanță și în fiziologia plantelor, îndeosebi în problema fotosintezelor. Se știe că celula vegetală este un laborator extrem de fin și de complex. Obținerea unor informații de o mare importanță în acest domeniu a fost înlesnită de folosirea carbonului 14, cu participarea tritiului și fosforului radioactiv. În ultimul timp, cercetătoarea sovietică Bardinskaia și alți oameni de știință au folosit radioizotopii în scopul lămuririi biosintezelor ligninului în plante. Pe aceeași cale este urmărită și formarea cauciucului natural și acțiunea antibioticelor ca de altfel și mișcarea substanțelor în plante de la rădăcini spre organe, studiată de cercetătorii Grodenițki și Anisimov.

Atomii marcați au ajutat la realizarea multor pași înainte și în entomologie. Cercetătorul sovietic Andreev a cercetat, de pildă, cu ajutorul cobaltului 60 migrația lăcustelor iar zborul albinelor și alimentația lor au fost urmărite cu ajutorul aurului 198, amestecat sub formă coloidală în alimentația acestor insecte. Andreev nu s-a oprit însă aici. În colaborare cu alți cercetători el a folosit atomii marcați la studierea și urmărirea acțiunii insecticidelor asupra organismului insectelor și plantelor.

În ihtiologie migrația peștilor și metabolismul acestor vietăți reprezintă, de asemenea, un vast cîmp de activitate pentru atomii marcați. Același lucru se poate spune și despre hidrobiologie unde cercetătorii sovietici Jadiu, Kuznețov și Ivanov au urmărit cu ajutorul lor viteza de circulație a sulfului precum și alte procese importante pentru viața subacvatică.

Exemplele citate sînt concludente pentru vastitatea cercetărilor biologice întreprinse în Uniunea Sovietică prin mijlocirea metodei radioizotopilor. În anii ce vor urma, aceste cercetări se vor amplifica și mai mult atât datorită producerii de către fizicienii și radiochimiștii sovietici a unor substanțe radioactive din ce în ce mai numeroase și variate, cît și datorită perfecționării continue a radiotehnicii nucleare în țara în care știința se bucură de atenția și grija întregului popor.

Prof. univ. I. Agîrbiceanu
Membru corespondent
al Academiei R.P.R.

★ FILMUL ★

De la cneazul Mișkin la Hamlet

Acum trei ani, în cercurile teatrale moscovite se vorbea insistent despre noul cneaz Mișkin — revelație a Teatrului Mare de dramă din Leningrad — care interpreta acest rol „ca nimeni altul”. Piesa „Idiotul” se juca pe multe scene, încât exista posibilitatea comparației. Teatrul leningrădean deveni deodată un loc de pelerinaj pentru moscoviți. Și toată lumea era de acord că pe scenă se afla un actor cu un talent excepțional.

Mișkin nu era rolul de debut al lui Smoktunovski. Acesta juca de mai mulți ani. Dar nu s-a afirmat cu adevărat decât pe scena Teatrului Mare de dramă din Leningrad unde a fost descoperit de Tovstonogov, care l-a întrezărit posibilitățile de a-l intruchipa pe Mișkin. Despre pasiunea

actoricească a lui Smoktunovski se povestește următoarea întâmplare. În timpul unei repetiții cu „Idiotul”, actorul a apucat un cuțit de pe masă (așa cerea desfășurarea acțiunii) și, cu un glas tânguitor, sfios, cum vorbea Miș-

kin, a rostit: „Mă doare!”. Replica nu figura în rol, și asistentul de regie l-a privit nedumerit. Numai deodată s-a auzit, însă, vocea iritată a lui Tovstonogov care înțelese într-o clipă cele petrecute: „Cine i-a dat un cuțit așa de ascuțit?” Mina actorului era plină de sânge. Dar durerea provocată de tăietură nu izbutise să-l scoată pe Smoktunovski din „pielea” personajului.

Am avut ocazia să mă conving eu însumi de ușurința cu care reușește Smoktunovski să se identifice cu eroul intruchipat, chiar în condițiile dificile ale studiului cinematografic. Am asistat la turnarea unei secvențe din „Anul bisect”, ecranizare a romanului „Anotimpuri” de Vera Panova, unde Smoktunovski deține rolul lui Ghennadi. După care am stat de vorbă cu actorul. În timpul discuției Smoktunovski nu s-a despărțit nici un moment de eroul lui. Ca și Ghennadi părea un om slab, nehotărât și mă privea distras, cu o privire stinsă, care-mi înăbușea parcă orice întrebare. Nu de mult, am avut fericita ocazie să-l văd și să-l ascult iar pe Smoktunovski în timpul repetițiilor pentru filmul Hamlet și am văzut cum temperamentul lui vulcanic îl transfigurează fulgerător.

Smoktunovski a interpretat mai multe roluri în filme („Soldații”, „Scrisoare neexpediată”, „Din primăvară până-n toamnă”). Dar ultimele două personaje din „Anul bisect” și „9 zile dintr-un an” reprezintă realizări remarcabile, înfățișând două tipuri complexe de oameni contemporani. În aceste două roluri în care joacă fără urmă de grimă, Smoktunovski utilizează mijloace actoricești de o rară finețe: urmăriți-i privirile în care licăresc gândurile personajului, mișcarea buzelor, veșnica neliniște a feței, chiar și în clipele de totală imobilitate, mersul, despre care se poate scrie un întreg studiu analitic (atât de diferentiat și de plin de semnificații).

Acum Smoktunovski este absorbit de complicatul rol al lui Hamlet. De aceea l-am întrebat dacă nu este tentat să renunțe la activitatea teatrală. „În nici un caz — mi-a răspuns însă actorul. Teatrul este pentru mine o școală permanentă. Recent, am fost invitat de teatrul „Mali” din Moscova să interpretez rolurile principale în spectacolele „Prea multă minte strică” de Griboedov și „Revizorul” de Gogol.” După părerea lui Smoktunovski nu există nici o deosebire între munca actorului în teatru și cinematografie, dacă el pornește de la esența personajului pe care-l încarnează și știe să găsească mijloacele de expresie adecvate. Diferența dintre cele două arte rezidă în tehnică și nu în arta actorului — subliniază el.

Prin Innokenti Smoktunovski trebuie salutată prezența în cinematografie a unui actor înzestrat cu o măiestrie de o absolută contemporaneitate.

A. Svobodin

Scurtă istorie a cinematografilei sovietice

(IX) Inteligența artistică a lui Serghei Iutkevici

Parcursind istoria cinematografilei sovietice, chiar așa sumar cum o facem noi aici, te surprinde bogăția ei în cele mai variate personalități artistice. Nume care au devenit celebre în istoria mondială a filmului se întâlnesc cu frecvență de câte ori cauți să urmărești evoluția filmului sovietic.

Serghei Iutkevici este unul din artiștii aparținând acestei categorii. Evoluția lui este interesantă și pentru linia sinuoasă pe care a avut-o.

Anii tinereții și-i petrece într-o clăditoare și uimitor de diversă activitate. La Leningrad participă la o expoziție de pictură, la Moscova e desenator în teatrul lui Foregger, conduce o mișcare teatrală în cadrul căreia dă viață estradei muncitorești; este unul din fondatorii faimosului „FEKS” — („Fabrica actorului excentric”) — ajunge în cinematografie unde se specializează în montaj, scrie scenarii, este pe rînd scenograf, asistent, pentru a deveni pînă la urmă unul din realizatorii cu renume ai cinematografilei sovietice. Primul lui film — „Dantele”, realizat în 1928, la care a fost și co-scenarist, era o încercare de a aduce pe ecran poezia muncii cotidiene, a vieții muncitorilor. Nereușita parțială s-a datorat, pare-se, unor influențe formaliste care i-au înrăuit negativ opera. Imediat a început realizarea filmului următor, „Pinza neagră”, o poveste inspirată din viața marinarilor. Tema vieții muncitorești va reveni cu insistență în creația ulterioară ca în celebrul „Contraplan”, realizat în colaborare cu Erm-ler, un film despre mineri... Ceea ce-l caracterizează întreaga operă este o continuitate și neliniștită căutare a modului de expresie și un fierbinte patos revoluționar. Filmele

create de Iutkevici se înscriu pe aceste două coordonate. Neastîmpărat inovator a fost Iutkevici în „Munții de aur”, în care a încercat diverse modalități de a dovedi prin creația sa că prezența sunetului nu era o simplă noutate tehnică, ci un element ținînd organic de arta cinematografică. Filmul demonstrează, prin mijloace artistice, deloc didactice, în ce măsură era necesar să devină sonor, iar muzica lui Șostakovič în-treaga minunată ambianța sonoră a „Munților de aur”. Același neobosit experimentator s-a dovedit Iutkevici și în filme documentare extrem de interesante ca, de pildă, bine cunoscutul „Franța eliberată”, după ce semnase cu zece ani în urmă documentarul „Ankara, inima Turciei”. De altminteri, Iutkevici a realizat și alte documentare ca: „Parada sporturilor”, „Vizita tovarășului Hrușciov în Franța”, a scris scenariul filmului „Yves Montand cîntă”... În același timp și-a dovedit atracția pentru alt gen de filme, anume cele cu păpuși — în recentul „Baia” după Maiakovski care este totodată și un experiment valoros. Orientarea satirică a lui Iutkevici nu a mirat, însă, pe nimeni dintre cei care-l cunoșteau aclele filme de umor — „Aventurile bravului soldat Șveik”. Dar complexitatea personalității lui Iutkevici o constatăm abia cînd, alături de preocupările creatoare amintite, cunoaștem un șir de opere străbătute de un puternic fior dramatic, de un patetism incandescent. Este vorba înainte de toate de filmele lui revoluționare: de neuitatul „Omul cu arma” sau de valorosul „Iakov Sverdlov”. Aici Iutkevici este — ca mai târziu în „Skander Beg” sau, mai cu seamă, în „Othello” — un realizator cu o deosebită forță dra-

matică. Nu este rostul acestor rînduri să facă analiza filmelor amintite aici cu titlu informativ doar. Cine a văzut o dată aceste capodopere cinematografice le-a păstrat cu siguranță în memorie pentru vigoarea mijloacelor de expresie, a sobrietății lor clasice, pentru intensitatea cu care Iutkevici a știut să înfățișeze pasiunile eroilor săi.

Ceea ce ni se pare cea mai importantă caracteristică a operei lui Iutkevici, ceea ce atrage atenția în cercetarea ei și-i cucerește pe spectatori care o urmăresc este uimitoarea mobilitate de spirit a artistului, capacitatea sa de a se îndrepta cu ușurință de la drama încrîncenată, la satira usturătoare, de la patosul fierbinte la umorul spumos, dezin-voltura cu care se mișcă printre granițele diferitelor genuri modelînd cu aceeași ușurință actorii, păpușile, documentele. Emoția, încordarea sau gluma usturătoare, umorul delicat sint realizate rînd pe rînd în filmele lui Iutkevici cu o acută inteligență. Inteligența artistică este ceea ce îl caracterizează pe acest mare realizator care, în ciuda activității sale pedagogice și de conducător de studii, nu are prozeții. Și nici nu poate avea de vreme ce vivacitatea sa spirituală, plurivalența sa, mijloacele sale de expresie sint atât de aparte. Iutkevici nu este un fondator de școală, nu este un teoretician, concepția lui despre film fiind rodul unui perpetuu clocot în care alternează monumentalul din „Skander Beg”, cu tragicul din „Othello” sau aciditatea plină de fantezie din „Baia”. Este o inteligență deosebită și o inteligență nu se poate imita.

Ion Barna

Cineaștii moscoviți au pregătit un interesant documentar în închinarea primului Congres unional al lucrătorilor din cinematografia sovietică. Documentarul, intitulat „Pa-cea cunoaștință cu cinematografia!” este rezultatul unei migaloase activități de investigație a materialului aflat în filmotecă și își propune să înfățișeze dezvoltarea artei cinematografice de-a lungul celor șapte decenii de existență.

Formind de la primele pelicule filmate în Rusia, creatorii filmului (regizor Roman Karmen) urmăresc principalele momente din creația unor cunoscuți regizori sovietici, prezintă întâmplări inedite petrecute pe platourile de filmare sau în cursul unor expediții cinematografice; imaginile sint sincronizate cu declarații, interviuri și comentarii ale unor cunoscuți scriitori, actori, regizori.

Casa cinematografilei din Moscova a găzduit recent festivitatea aniversării celui mai vîrstnic pictor decorator al cinematografilei sovietice — I. Spinel, care a implinit 70 de ani. Talentatul pictor este „părintele” decorurilor unor celebre producții sovietice ca „Noapte petersburgheză”, „Bulgăre de seau”, „Zorile Parisului”, „Alexandr Nevski”, „Povestea unui om adevărat”, trilogia „Calvarul”.

Studioul de filme de popularizare a științei din Moscova prezintă în cuprinsul reportajului cinematografic „Plasma în acțiune” una din cele mai noi realizări ale tehnicii sovietice: aparatul plasmic. Creație de un colectiv de cercetători condus de Nikolai Rikalin, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., acest aparat dezvoltă o temperatură de 16.000°, pînă fi utilizat cu rezultate surprinzătoare în sudură, tăierea metalelor dure și a granitului, topirea ceramicii și a.

O nouă producție a studiourilor estoniene: „Potopul”. Acțiunea se petrece în mica insulă Viirelaiu, în anii ocupației hitleriste. Lupta împotriva cîmpitorilor întărește solidaritatea locuitorilor. Filmul nu prezintă scene de luptă, ci lumea interioară a oamenilor care s-au ridicat împotriva dușmanului. Pescarii din Viirelaiu, pe care hitleriștii îi silesc să lucreze pentru armata lor, sabotează prin toate mijloacele ordinele fascistilor. Mulți dintre ei cad în această confruntare murdă cu dușmanul. În rolurile principale apar actorii Karel Karm, artist al poporului al U.R.S.S., Hugo Laur și Sirie Arbi.

Iuri Nikulin, cunoscutul clown al Circului mare din Moscova, protagonistul filmului „Cînd copacii erau mari” își continuă activitatea în cinematografie. El deține roluri principale în filmele „Drumurile pe care le alegem”, o adaptare după o năvelă de O'Henry și „Scurt circuit”, transpunerea cinematografică a unei noi povestiri de V. Tendriakov. De astă dată, Nikulin intruchipează roluri dramatice.

Serghei Bondarciuk în „Othello” — cunoscuta realizare a lui Iutkevici.

„Eu, bunica, Iiko și Illarion”

Acesta este titlul unei noi producții a studioului Gruzia-film din Tbilisi. Regizorul filmului, Tenghiz Abuladze, e o veche cunoaștință a spectatorilor noștri care au urmărit cu interes primele lui creații „Măgărușul Magdanei” și „Copii străini”.

După cum sugerează și numele filmului, „Eu, bunica, Iiko și Illarion” are multe elemente de comedie. Este povestea lui Zuriko, un puști a cărui indolență dă mult de furcă atît bunicii și învățătorului cît și micuței Mehri, singura ființă care-i acordă încredere.

Cu toate acestea, filmul nu este exclusiv o comedie. În desfășurarea lui momentele hazlii se împletesc cu altele dramatice, povestite cu inteligență, emoție și simpatie. Zuriko, băiețușul neastîmpărat crește și viața îi descoperă tot mai multe din tainele ei. Și băiețușul socotit incorrigibil devine un tînăr serios, sensibil, care îi convinge pe spectatori că va deveni un om adevărat, util societății.

Filmul nu-și propune să transmită precepte dar, prin întreaga lui desfășurare este un film filozofic, care oglîndește cu multă finețe procesul de formare a unui om, sub influența binefăcătoare a societății sovietice.

I. V.

Un oraș într-o casă...

Clădirea — mare cât un cvartal — mărginește cu una din laturile ei Piața Roșie. Arhitectura în stil baroc contrastează cu linia severă, de citadelă, a Kremlinului, cu aspectul modern al blocurilor noi, cu beția de culori și de turlă a catedralei-muzeu Vasili Blaženii, creație inegalabilă a unui anonim „meșter Manole” rus... Seara, când se aprinde neonul și ceața de amurg a Moscovei estompează siluetele orașului, trei litere imense strălucesc deasupra acestei clădiri, înscrisă în geometria perfectă a unui patralater: G.U.M. De departe, tuburile multicolore de gaz fluorescent par agățate direct de cer prin niște fire nevăzute...

G.U.M. înseamnă în traducere Magazinul Universal de Stat. Treisprezece ore pe zi (fără întreruperi) pe teritoriul magazinului, de aproape 70.000 de metri pătrați, este un adevărat furnicar. Sub cupola de sticlă se perindă zilnic peste 230.000 de oameni. Un întreg oraș... Dar să rămânem în domeniul cifrelor. În magazia G.U.M.-ului se află 30.000 de articole! Aici poți găsi orice, începând cu încălțăminte, îmbrăcăminte sau articole de menaj și terminând cu mașini de calculat sau cine știe ce alte mecanisme de mare precizie. Parcurgând „liniile” sale, poți să te îmbraci din cap până în picioare, să-ți mobilezi casa, să-ți aprovizionezi camera cu delicate și băuturi, să-ți agăți de umăr un aparat de fotografiat și un radio cu tranzistori, să te echipezi cu ce-ți trece sau chiar nu-ți trece prin cap. Magazinul este universal în adevăratul sens al cuvântului.

În biroul directorului administrativ Egorov consultăm niște grafice. Impresionant. Zilnic se fac în magazin cam 133.000 de cumpărături în valoare de aproape un milion de ruble noi. De dimineața până seara se vind în medie: 6.000 de confecții, 3.000 de pălării, 8.000 de perechi de pantofi, aproape 500 de ceasuri, peste 100 de aparate de radio, televizoare, aparate de fotografiat, frigiderice electrice, aspiratoare de praf, mașini de spălat etc. etc.

Deviza lucrătorilor G.U.M.-ului este „Totul pentru servirea exemplară a cumpărătorilor”. Vinzătoarea îți va zîmbi la fel de politicoasă și-ți va mulțumi că ai vizitat magazinul chiar dacă tece de o oră ai obligat-o să golească zece rafturi fără... să cumperi nimic. Și-ți va spune la plecare: „Poftiți mâine, s-ar putea să ne sosescă modelul pe care îl căutați”.

Bineînțeles că asemenea cumpărători (de cele mai multe ori cumpărătoare) au toate șansele să se vadă într-o caricatură în „Krokodil” sau să apară drept eroi într-un cuplet pe scena Teatrului

de satiră. Dar, din partea salariaților G.U.M. ei nu vor auzi niciodată un reproș...

De câteva luni au apărut pe pereții magazinului niște afișe mari care anunță:

„Dacă articolul pe care îl doriți nu se află momentan în secțiile G.U.M. lăsați adresa sau numărul dv. de telefon. Vă vom anunța la domiciliu îndată ce ne va sosi”.

În felul acesta cetățenii sînt scutiți să facă drumuri inutile, să piardă timpul. Mai ales că diametrul Moscovei de astăzi măsoară cam cît distanța de la București la Ploiești...

Dar G.U.M. nu vinde numai. Magazinul Universal de stat lansează moda, pentru a-i ajuta pe oamenii sovietici să fie cît mai bine îmbrăcați, cît mai eleganți. Anul trecut, de pildă, atelierele magazinului au creat peste 1.000 de modele noi de rochii de damă, pantofi, pălării, tricotațe de lînă. Și tot G.U.M. organizează cu regularitate expoziții și parade ale modei. În 1961 au avut loc peste 800 de asemenea întîlniri între creatorii de modele și marele public, la care au participat aproape un milion de cetățeni. Foarte populate sînt cursurile de croitorie ale magazinului. G.U.M. a editat pentru „elevele” sale 1.700.000 plicuri cu diferite tipare originale.

Printre marile succese ale modistelor de la G.U.M. putem cita căciulile mari de blană pentru femei (eschimos) întîlnite acum în atîtea orașe ale lumii. În general, blănăria G.U.M.-ului este vestită nu numai în Uniunea Sovietică ci și peste hotare. Astrahanul-karakul, nurcile, vizonul siberian, diferite specii de vulpi albe și argintii sînt transformate de maestrul blănari în modele de cea mai mare eleganță.

Pentru nimeni nu-i o noutate că vitrina este fața și cartea de vizită a unui magazin. La G.U.M., toți pereții exteriori sînt vitrine: în total aproape doi kilometri, iar ca suprafață peste 11.000 de metri pătrați. Un hectar de vitrine... Spre cîntecul arhitecților, graficienilor și vitrinierilor magazinului, G.U.M.-ul se prezintă totdeauna în fața vizitatorilor săi în haine de sărbătoare. Imaginația și bunul gust își dau mîna în aranjarea ficăreia din sutele de vitrine. După părerea specialiștilor de la G.U.M. rolul vitrinei este nu numai de a-i atrage pe cumpărători. Ea trebuie să le arate în egală măsură ce este nou în magazin, ce s-ar potrivi fiecăruia și — ceea ce e mai important — să educe gustul estetic al cetățenilor. Echilibrul interior al vitrinei este, de asemenea, de mare însemnătate. Privind vitrinele G.U.M.-ului, îți daj seama că înăuntru nici un obiect nu este de prisos, după cum nici unul n-ar putea lipsi fără să se observe.

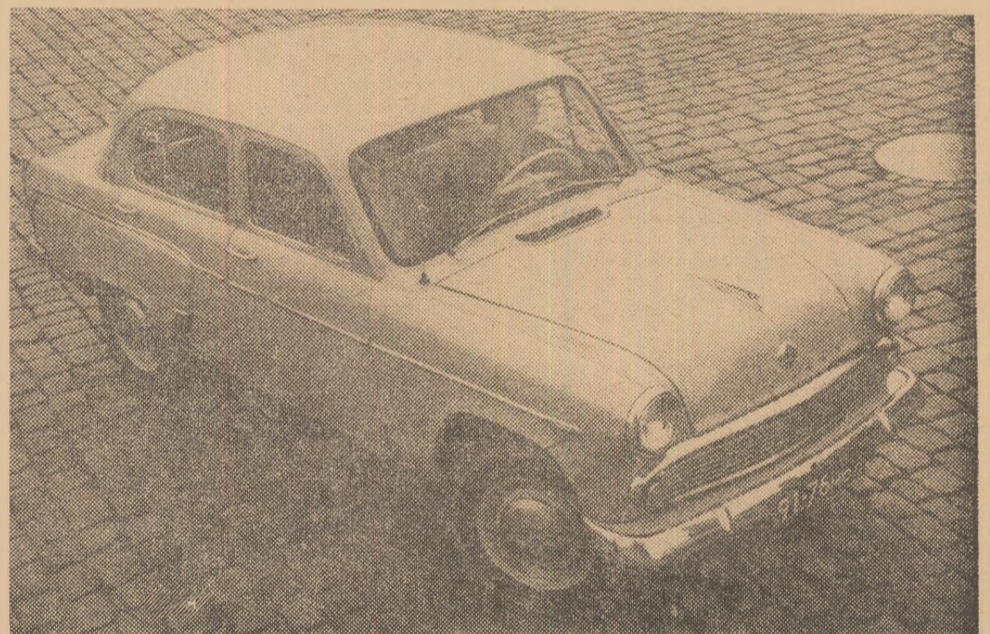
Model de primăvară în fața GUM-ului.

Ce mai există la G.U.M.? Dar poți să citezi totul? Cu siguranță că vei scăpa ceva. Pentru confortul și buna servire a cumpărătorilor, în clădirea cît un cvartal a magazinului se află o cameră de păstrare a bagajelor, ghișeuri C.E.C., salonul mamei și copilului, poștă, telegraf, două bufete și o cafenea, biroul servicii la domiciliu, un colț roșu cu 120 de locuri, o bibliotecă cu 16.000 de volume, trei grădinițe de copii, un mare punct medical cu ambulator.

Un oraș într-o casă!..

Valeriu Chiose

Prof. Vasile Maxim Danciu
Școala nr. 128 București

„MOSKVICI”
PE
ȘOSELELE
LUMII

Cine n-a auzit de Uzina de automobile de mic litraj din Moscova? Sau cine nu-i cunoaște produsele — sprintelele autoturisme „Moskvici”? Le vedem aproape zilnic alergînd, vioaie, pe străzile Bucureștiului, după cum le văd locuitorii multor alte orașe nu numai din țara noastră. Confortabile, rezistente — circulă zeci și chiar sute de mii de kilometri fără reparații capitale — și iuți — dezvoltă ușor 125 de kilometri pe oră — autoturismele „Moskvici” străbat azi șoselele Finlandei, Austriei, Danemarcei, Elveției, Belgiei. În același timp datele biroului de export al Uzinei de automobile de mic litraj înregistrează, în ultimul timp, interesul crescînd al unor țări din Asia, Africa și America față de „Moskvici”. Argentina, R.A.U., Ghana, Turcia, Indonezia, Birmania, Cambodgia au și achiziționat loturi masive, iar anul acesta „Moskvici”-ul își va face apariția și în Algeria, Somalia, Nigeria. În aceste țări se exportă o așa-zisă „variantă tropicală” a „Moskvici”-ului, adaptată la temperatura ridicată și la umiditatea crescută a aerului.

În momentul de față uzina este pe punctul de a începe producția în serie a unui model nou de autoturism — „Moskvici-408”. Înzestrat cu un motor mai puternic, noul model va avea o frumoasă formă aerodinamică și un interior de o eleganță desăvîrșită.

D. C.

ATENȚIE LA GUTURAI! Sfatul medicului

Se spune că omul și guturaiul au apărut pe pămînt în același timp. N-ar fi exclus. În orice caz guturaiul este pomenit încă în papirusurile Egiptului antic. Din vremuri străvechi medicii acordau o mare importanță influenței pe care respirația îngreunată de guturai o are asupra organismului. „Părintele medicinei”, Hipocrat, socotea chiar că guturaiul duce la un amestec greșit al „sucurilor organismului”.

Cîndva, pentru tratarea guturaiului se recomandau metode chirurgicale: incizii ale mucoasei nazale cu ajutorul lanțetei. Această atitudine radicală față de guturai se explică, probabil, prin faptul că în

codurile de legi ale unor state antice guturaiul „rău mirositor” era socotit un motiv serios de divorț iar cel „lichid” un motiv de contramandare a duelurilor.

S-a calculat că în condițiile unei respirații normale pe cale nazală, într-un an omul își „spală” creierul cu toate lichidele care se află în el de 8.640.000 ori. Dar cînd respirația se îngreiază din cauza guturaiului țesutul creierului nu se curăță suficient. Faptul acesta duce la modificarea celulelor nervoase, la tulburări în funcționarea multor organe și sisteme ale organismului.

Cu ajutorul unor experiențe pe animale, s-a constatat că prin astuparea căilor nazale — adică provocîndu-li-se un „guturai artificial”, ele au contractat boli de plămîni iar compoziția sîngelui s-a modificat.

La oamenii care suferă de guturai cronic s-au înregistrat tulburări ale sistemului cardio-vascular, nervos și ale altor sisteme ale organismului.

După cum se vede, guturaiul nu-i deloc atît de inofensiv pe cît pare. El nu trebuie neglijat. Un guturai neglijat poate duce la complicații ca sinuzita, etmoidita, polipi ș.a., care sînt necesite intervenții chirurgicale.

Nu sîntem de acord cu istoricii care afirmă că din pricina guturaiului se poate pierde o bătălie, dar sîntem încredințați că din cauza lui poate fi pierdută lupta pentru sănătatea organismului.

Dr. A. Levin

Manifestare

la Casa ziaristilor

În cadrul manifestărilor de duminică seara de la Casa ziaristilor, în ziua de 24 martie a.c. a fost prezentată piesa într-un act „Înainte de nuntă” de Cehov, într-o dramaturgie de Dida Solomon-Calimachi. Au interpretat Marieta Rareș, artistă emerită, Dida Solomon-Calimachi, Coty Hociung și Vasile Florescu.

A fost o manifestare care a adus o interpretare originală a operei cehoviene. Dida Solomon-Calimachi a nădat cu multă expresivitate rolul fetei aflate în pragul căsătoriei. Piesa s-a bucurat de succes.

UMOR • UMOR

Pantofii

Schiță de S. Nariniani

Dimineața, când mai rămăsese o oră până să se ducă la birou, Olga Ivanovna i s-a făcut rău.

Vasili Vasilievici a sărit îndată în ajutorul soției, așezând-o cu înfinită precauție pe pat. Ii era și milă, văzând-o în halul acela, dar și necaz pe dînsa. Medicii i-au prescris un regim de viață sever și Olga Ivanovna, ca o fetișcană, cum se apucă de ceva care o pasionează uită cu totul de inima ei bolnavă. Aseară, de exemplu, s-a culcat la 11 dar peste o oră, în puterea nopții, a sărit ca arsă din pat și a lucrat la planșetă pînă la 4 dimineața. Vedeți dumneavoastră, îi venise o idee grozavă. Într-adevăr, ideea era grozavă. Proiectul blocului pe care-l realizează Olga Ivanovna pentru cartierul Ceriomușki are soluții noi, îndrăznețe, originale. Dar chiar și așa, Vasili Vasilievici nu poate înțelege de ce ideile grozave îi vin stimatei lui soții noaptea și nu ziua, în orele de lucru.

Lui Vasili Vasilievici îi place ordinea, cumpătarea, regula. Și cînd întilnește oameni dezorganizați, dezordonați, care

riței, dar aceasta parcă ar fi de piatră. — E ceva serios? — se interesează Olga Ivanovna cu voce pierită și pe frunte îi apar broboane de sudoare.

Doctorița își face curaj și întrebă tot pe șoptite:

— S-ar putea? Imi dați voie?

— Ce?

— Să încerc pantofii dumneavoastră.

— „Uf!” răsflă ușurată bolnava și scoate pantoful drept.

În aceeași clipă doctorița lasă în pace abdomenul pacientei, încalță pantoful și merge de la pat pînă la ușă. Apoi, îndărăt. Și din nou pînă la ușă.

În ușă se ivește Vasili Vasilievici.

— Doctore, a fiert seringă.

Doctorița aruncă în fugă un „multumesc” și aleargă la bucătărie: un picior e încălțat, celălalt descult.

— Ce-i cu ea? — se interesează Vasili Vasilievici.

— Nimic. A vrut să încerce pantofii mei.

Între timp doctorița care și-a terminat treaba la bucătărie se întoarce parcă plutind în cameră, scoate din trusă o fiolă, o sparge și umple seringă. Și face toate astea agîtindu-se prin odaie cu un pantof. Iubitorul de ordine și cumpătare se uită, se miră, dă din mină și se retrage la bucătărie ca să nu trebuiască să spună ce crede.

Iar doctorița, după ce face injecția, o întrebă pe bolnavă:

— Ei, cum imi vin?

— Foarte bine.

— Ce rău imi pare!

— De ce?

— Dacă n-am nimerit-o... Tot ieri i-am cumpărat și eu pe ai mei.

Distrusă, doctorița scoate pantoful străin și-l încalță pe al ei. Bolnava urmărește scena și simte că i se taie respirația. Pantofii doctoriței... cu vîrf „cioc de rață” și culoarea muștarului... exact cum a vrut ea... Olga Ivanovna a cutreierat toate magazinele și n-a găsit decît cu bot ascuțit. De necaz, geme. Doctorița se precipită spre dînsa.

— Ce-i cu dumneavoastră?

— Dar n-o să rideți de mine?

— Nu.

— Aș vrea să încerc pantofii dv.

Doctorița scoate un pantof. Olga Ivanovna îl încalță. Doctorița o ia de braț și o conduce cu grijă de la pat la ușă și înapoi, și iar pînă la ușă. E rîndul Olgai Ivanovna să meargă de parcă ar pluti. Fețele celor două femei sint inundate de fericire.

Vasili Vasilievici, care a intrat între timp, urmărește scena cu adîncă mirare.

— Ce faceți?

— Ne schimbăm pantofii.

Încîntate, doctorița și pacienta se așează față în față și își schimbă pantofii. Una îi încalță pe cei bej deschis, cealaltă pe cei de culoarea muștarului. După care cele două femei mai fac un tur prin cameră și își iau rămas bun. Doctorița se duce la treaba ei iar Olga Ivanovna se apropie de Vasili Vasilievici.

— Nu te supăra. Nu mă mai doare nimic. Zău, mă simt bine.

Vasili Vasilievici îi ia pulsul. Într-adevăr, inima bate normal. Să fi făcut minunea pantofii de culoarea muștarului? Vasili Vasilievici dă din miini.

— Nu mai înțeleg nimic.

— Dacă ai fi femeie ai înțelege.

Și grăbită, făcînd sul proiectul noului bloc din cartierul Ceriomușki, Olga Ivanovna aleargă spre stația de metro.

În rominește de IULIA SCUTARU

trăiesc și lucrează după o dispoziție de moment, obișnuiește să spună:

— Slavă domnului, nu fac parte din tagma lor.

Pe cînd Olga Ivanovna, din păcate, face.

Olga Ivanovna e bolnavă de doi ani, așa că Vasili Vasilievici știe ce are de făcut cînd începe criza. Mai întii ceea ce prevăd normele de prim ajutor medical: îi dă doctoria, deschide ferestrele, telefonează la Salvare. Apoi ceea ce nu prevăd: o mîngie ușor pe mină, o sărută.

Se aude soneria de la intrare. A venit Salvarea. Doctorița, o femeie simpatică și elegantă ia pulsul bolnavei, apoi scoate stetoscopul.

— Respirați! Nu respirați!

Doctorița ascultă bătăile inimii bolnave cu ochii închiși ca să se poată concentra mai bine. Cînd îi deschide, privirea i se ațîțește drept pe pantofii pacientei. Niște pantofi bej deschis cu toc înalt și botul fin, ascuțit. Și, deși doctorița continuă să o consulte pe bolnavă și să-i spună același lucru: „Respirați! Nu respirați!”, nu-și mai poate lua ochii de la pantofi.

— Ce noroc aveți!

Bolnava încetează să respire și întrebă:

— Vorbiți de inima mea?

— Nu, de pantofi. Sint foarte drăguți.

— Da — zimbește slab bolnava și dintr-odată se simte parcă mult mai bine.

Doctorița închide iar ochii pentru a se concentra dar nu izbutește să-și smulgă pantofii din mînte, așa încît se gîndește în același timp la ei și la inima bolnavei.

— Aveți de mult... începe ea.

— Ce, pantofii? — o intrerupe zimbitoare pacienta.

— Nu, stenocardia.

— De aproape doi ani.

— Trebuie să fie foarte comozi.

— Da.

— Deschideți gura.

Bolnava deschide gura. Doctorița se uită atent și iar întrebă:

— Cit v-au costat?

— Douăzeci și cinci de ruble.

— Da? se miră doctorița și începe să palpeze abdomenul bolnavei.

Fața doctoriței e concentrată. Parcă ar vrea să spună ceva și nu se poate hotărî. Pacienta se alarmează. Încearcă să citească răspunsul pe fața docto-

Tricotaje

din fire sintelice

BLUZE
COMBINEZOANE
CAMAȘI DE NOAPTE
CHILOȚI

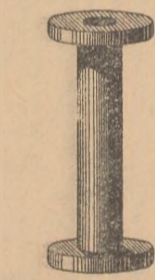
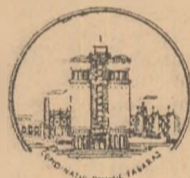
găsiți de vânzare la

MAGAZINUL COOPERATIVELOR DE CONSUM

Gospodării Agricole de Stat și Colective!

Pentru sezonul de vîrf la producția de lapte, aprovizionați-vă din timp cu BIDOANE DIN ALUMINIU DE 25 l. de la INTREPRINDEREA INDUSTRIALĂ ORAȘ SIBIU,

Str. Kogălniceanu nr. 1, telefon 3931.

COMBINATUL CHIMIC FAGARAȘ

livrează:

- Bachelită pentru uz general în diverse culori
- Bachelită pentru uz electrotehnic
- Bachelită pentru uz electrotehnic în execuție tropicalizată.
- Bachelită textilă
- Rezoli diverse tipuri, lac de bachelită.
- Novolac solid, semifluid și alcoolic
- Aminoplast diverse culori.
- Celuloid, plăci de diferite grosimi și culori.
- Celuloid sidefat
- Celuloid marmorat
- Celuloid placat
- Cornoplast pentru nasturi, imitație corn

Execută: piese industriale în toate tipurile de bachelită și aminoplast, pentru înlocuirea metalelor feroase și neferoase precum și a lemnului.

Pentru producția de serie executăm proiectarea și sculele necesare presării pieselor comandate.

COMBINATUL CHIMIC FAGARAȘ

Poșta redacției

EUGENIA HARNAGEA — Huși: 1) Adresa unui tânăr din Kiev: Kosta Prohorenko, ulița Tolstovo 25, kv. 107-A gorod Kiev, Ukrainaika S.S.R. 2) Regretăm, dar nu vă putem satisface cererea. E bine să vă adresați unui cunosător de limba rusă din orașul dv. 3) Fotografia lui Oleg Strijenov în rolul lui Andrei Bolkonski a fost publicată în nr. 42 al revistei noastre din 19 octombrie 1962.

COMISJA A.R.L.U.S. DE LA SPITALUL DE ADULȚI NR. 1 — Arad: Adresați-vă Direcției spitalului orășenesc de adulți din orașul Rostov pe Don, R.S.S. Ucraineană.

DUMITRU BULUCEA — Rîmnicul Vilcea: Dacă este vorba despre concursul organizat de Postul de radio-Moscova, vă sfătuim să vă adresați pentru informații Radioteleviziunii romine (specificînd: Retransmisia emisiunii „Vorbește Moscova pentru ascultătorii din R.P.R.”) str. Alex. Popov nr. 62, București.

NICOLAE MITRU — Tg. Neamț: Iați adresa unei tinere filateliste: Valentina Aivazova, gorod Jdanov-2, ulița Baumana 12, Ukrainaika S.S.R.

BEJAN CRĂCIUN — com. Subpiatră, regiunea Crișana: Vă putem comunica adresa

unei profesoare din Karaganda. Se numește M. V. Hvan și este de origine coreeană. A absolvit de trei ani facultatea de filologie și acum predă la o școală medie, fiind în același timp și conducătoarea unui cerc școlar al „Prietenilor Romîniei”. O interesează deci să cunoască cît mai multe din realizările țării noastre. Adresa ei: Kazahskaia S.S.R., gorod Karaganda-16, Odinnadșatiletniaia șkola nr. 11.

CONST. I. BUZILĂ — com. Poiana, regiunea Suceava: Vi se va trimite răspuns prin poștă.

MARGARETA BUZAȘ — com. Sintandrei, raionul Tg.

Mureș: Lui Oleg Tabakov îi puteți scrie la teatrul „Sovremennik” din Moscova.

EUGENIA MUTU — Arad: 1) Vă mulțumim pentru sugestia. 2) Răspunsul se referă la un grup de soliști muzicali sovietici. 3) Pînă în momentul de față nu avem nici o veste despre activitatea cinematografică a actorului G. Ritenberg

MELANIA TIMPEANU — București: Pentru schimb de fotografii de actori de cinema și timbre, scrieți-i lui Vladimir Suzdalski pe adresa: gorod Tomsk, ulița Gagarina nr. 10.

